

FOMENT

DIARI NACIONALISTA REPUBLICA

REDACCIO I ADMINISTRACIO

PERLA, 2.—REUS
TELÉFON N.º 168

NO'S RETORNEN ELS ORIGINALS
ENCARA QUE NO'S PUBLIQUIN

Any XIII

Núm. 216

Reus, dijous 26 de Setembre de 1918

PREUS DE SOTSCRIPCIO

REUS. Ptes. 1'50 al mes.
Fora. . . . . 4'50 trimestre.
Estranger. . . . . 9'—

Número solt 5 cèntims

SABONERIA QUEROL

Fàbrica: Carrer Boule (darrera e Teatre Fortuny)-Tel. 318

	Pessetes	Pessetes
Classe Extra, blanc. Quintá (4'6 kgs.) a	55'50	Arroba 13'90
" Superior " " "	54'—	" 13'50
" Primera " " "	50'50	" 12'65
" Segona " " "	46'50	" 11'65
" Tercera " " "	44'05	" 11'15
" Corrent " " "	40'—	" 10'—

FRANCO FÀBRICA

ENFERMETATS DELS NOIS

Pel metge especialista Francesc Figuerola

DE L'HOSPITAL CÍVIC MILITAR I DEL DISPENSARI MUNICIPAL

LABORATORI de SEROLOGIA I BACTERIOLOGIA
i d'anàlisi químic aplicat a la clínica

REACCIÓ DE WASSERMANN

Carrer de la Font, 12.-Reus

Consulta de 3 a 5

Dr. S. GIL VERNET

METGE DIRURGIÀ DE L'HOSPITAL DE SANTA CREU. EX PREPARADOR
ANATÓMIC PER OPOSICIÓ DE LA FACULTAT DE MEDICINA

CIRURGIA: MATRIU: VIES URINÀRIES
ESPECIALITAT EN LA CURACIÓ DE LES HERNIES

Consulta de 6 a 9

Carrer Nou de Sant Francesc, 5, principal.-BARCELONA

Eugeni Mata Pons

REPRESENTACIONS
SEGURS MARÍTIMS

Carnicerías Vells, 5 i 7 (Tel. 366)

REUS

Jaume Simó i Bofarull

ADVOCAT DELS IL·L·TRES. COL·LE·GIS DE REUS I TARRAGONA

Despatx: Robuster, 28, ent., de 11 a 12 i de 16 a 18

Armeries ministerials

«El Sol», en son nombre de dimarts, publica una interessant informació, que diu ben eloquentment com ens governen els homes capdevantera de la Monarquia.

En el Consell de dissabte, diu el confrare, estigué plantejada la crisi ministerial. La motivà la provisió del càrrec de governador militar de Cartagena, en el qual devia ésser substituït el general Banús, que'l desempenya, a causa de que per raó de la edat aquest general havia de passar a la primera reserva.

Per virtut de l'última combinació d'alts mandos publicada en la «Gaceta» cessaren en els càrrecs que desempenyaven tots els generals que han passat a la primera reserva amb arregló a la recent llei de Reformes militars.

S'ha d'advertir que arran de dit passe el ministre de la Guerra disposà que aquells generals continuessin en sos llocs, dient en el «Diario Oficial» que aixó obeïa a que la llei l'autoritzava per a seguir utilitzant sos serveis.

Després ha tingut que canviar de procediment; ningú sab per qué, enc que tots s'ho pensen.

Al disposar el cesse d'aquells devia disposar també el del governador militar de Cartagena, general Banús, que's troba en les mateixes condicions; però al designar li substituït el ministre de la Guerra, el

BANC DE REUS de Descomptes i Préstams

Admetem en concepte de **DIPÓSIT DE CUSTODIA** lliure de comissió de tota classe de títuls, cuidant del cobro dels respectius cupons al seu venciment.

Otorguem préstecs sobre valors de contractació corrent.

Rebem valors en compte corrent, franc de comissió, cuidant aixímateix del cobro pels cupons i abonament en compte del seu producte mitjansant avís.

Per a la custòdia dels valors posem una *cambrà acuirada* posada a cobert de tot risc oferint les majors condicions de seguretat.

Cupons LA UNIÓN

SOCIETAT ANÓNIMA FUNDADA EN 1912

En tots els establiments on verifiqueu les vostres compres demaneu **Cupons LA UNIÓN** i obtindreu, sense altre molestia que la de col·leccionar dits cupons, un regal a vostre gust, gratuïtament.

Els **Cupons LA UNIÓN** són els més garantits i els que ofereixen millors regals.

Visiteu el local-exposició d'objectes, amb entrada lliure, situat en el carrer

MONTEROLS, 23, SUCURSAL N.º 3
Teléfon n.º 36

Local Central: Petrixol, 12, Barcelona || Sucursal n.º 2 Petrixol, 4, Barcelona
Sucursal n.º 1 Salmerón, 116, || Sucursal n.º 3 Monterols, 23, Reus.

DEMANEU EN TOTS ELS ESTABLIMENTS CUPONS LA UNIÓN

ministre de Marina digué que essent Cartagena una de les places en que s'han d'establir les noves bases navals era precis determinar si el comandant general de la plaça ha de ser un subordinat del ministeri de la Guerra o del de Marina.

«Aquest assumpte—continua «El Sol»—fou portat l'últim dissabte a Consell de ministres; el de Marina sostingué que, en virtut de lo que disposa la llei, l'alt mando militar de Cartagena té d'ésser exercit per la Marina, a la qual havia de quedar sotmesa, per tant, tota la guarnició militar de la plaça.

El ministre de la Guerra s'oposà resoltament a acceptar lo indicat pel de Marina, i manifestá que no s'avenia a que organismes militars fossin manats per un general de la Marina.

Afegí que si el Consell acceptava lo proposat pel general Miranda, se tingués per presentada la seva dimissió amb caràcter irrevocable.

Davant d'eixe conflicte deliberà el Consell i logrà trobar la consabuda fórmula.

Fou aquesta la de que el general Banús continués desempnyant el càrrec de comandant general de Cartagena, amb el qual el conflicte quedava conjurat pel prompte i diferida la qüestió fins que's procedeix a l'establiment de les bases navals a Cartagena, San Fernando i El Ferrol.»

No fan falta comentaris.

LA GUERRA

L'avanc dels aliats

En la regió a l'Oest de Sant Quintí els francesos, en unió amb els anglesos, realitzaren el matí del 24 un nou avanç. S'apoderaren de Francilly, Sulenoy, Pine de Dallons i Dallons, a pesar de la resistència enérgica de l'enemic.

Més al Sur, els francesos portaren ses línies als límits Oest de Gif fecourt.

Feren més de 500 presoners i prengueren gran nombre d'armes i metralladores.

En el front del Vesle, durant un violent atac en la regió de Giennes, els alemanys conseguiren penetrar en els elements avançats francesos pero una reacció d'aquests restablí sa línia proporcionant-los ademés uns 50 presoners perteneixents a tres regiments.

Res que senyalar en el restant del front.

—A l'Est del Jordá, els alemanys han sigut rebutjats cap a Amman, sobre la línia fèrria de l'Hedjaz, i ha sigut perseguit per tropes australianes, neozelandeses, índies i jueus, les quals han alcançat Essalt, fent presoners i apoderant se de canons. Al Nord l'artilleria britànica ha ocupat Jaiffa, després de trobar gran oposició. El nombre de presoners excedeix en molt a la xifra de 25.000. Les forces àrabs del rei Hussein han ocupat Maan, obligant a l'enemic a retirar-se cap a la part Nord, a lo llarg de la línia fèrria d'Hedjaz.

Continúa la retirada búlgara

Salónica.—Continúa l'activitat en tot el front de Monastir. Les columnes búlgares, perseguides per les avançades franceses i delmades per la cavalleria i artilleria, bombardejades pels aviadors aliats, se repleguen en gran desordre cap a Veles. A l'ala esquerra, els aliats rebassen el front de Monastir i rebutjaren als búlgars en les carreteres d'Albania.

La cavalleria francesa entrá el dia 23 a Prilep, trobant intacta la ciutat i repleta de queviures.

Més al Nord els franco serbis han rebassat la carretera Prilep Gradec i amenacen la carretera Prilep-Veles.

En el centre, els serbis franquejaren el Vardar per varis ponts que quedaren intactes entre Demir Ca-

pou i Gladsko, establint un fort cap-pont al Nort del riu. Ocuparen Iniis, Abakora, Hodzali, Voyshan, Ibirli.

A la dreta les tropes aliades que operen en ambdós costats del Vardar han alcançat la línia Petravo, Parlonica, Chinanbiet, Karakouglura, sobre el llac Doiran.

Notes polítiques

Mort d'un general

Ha mort a Barcelona el tinent general don Lluís de Castelví i de Vilallonga, natural de Tarragona.

Fou ferit de gravetat en la gran parada militar de la vinticinco anys, en la que Pallás tirà les bombes contra el general Martínez Campos.

Quan foren assaltades les redaccions de «La Veu de Catalunya» i el «Cu-cut», al novembre de 1905, el general Castelví desempenyava el càrrec de governador militar de Barcelona i subinspector de tropes d'aquesta regió.

Questió de competència

Un dia d'aquests publicarà la «Gaceta» una resolució interessantíssima recaiguda en una competència suscitada entre els poders judicials, civil i militar, amb ocasió d'un dels processos instruits a conseqüència dels successos d'agost de 1917.

La sumaria, que procedeix de Vitoria, tanca en el seu fons una qüestió de potestats molt interessant, i la resolució adoptada en sentit lliberal és a favor de la jurisdicció civil.

L'obertura de Corts

Torna a parlar-se de la fetxa en que'l Parlament ha de reanudar ses tasques, i s'assigura que en l'últim Consell de Ministres quedà acordat que aquella sigui el dimarts, dia 8 d'octubre.

Enc que es probable que aquesta siga la fetxa en que el Parlament

reanusi ses tasques, fins la próxima serie de Consells res se resoldrà en en definitiva.

Els fets d'agost

El diputat socialista senyor Saborit ha visitat a la Fiscalia del Suprem el fiscal don Víctor Cobián, president de la Comissió nomenada pel Govern per a depurar la responsabilitat a que hi hagués lloc en virtut de les denúncies formulades pels diputats de l'esquerra.

El senyor Saborit ha reclamat de la Comissió que s'ampliïn les diligències d'aquesta en lo referent a Asturies, puix allí s'han quedat sense poder declarar bastants elements que tenen fets d'interès per exposar als magistrats nomenats pel Govern.

També ha reclamat el senyor Saborit que la Comissió prengui declaracions i intervingui en els fets concrets de Figaredo, Turón, Josep Alvarez, Doménech González i altres.

Les Companyies ferroviaries

Fa temps que les Companyies ferroviaries venen a l'aguait d'una ocasió propícia per a lograr que el Govern les autoritzi per a elevar les tarifes.

Sapigut és que la gestió de les Companyies ferroviaries ha sigut sempre a Espanya la rémora de tot desenrotll industrial i comercial. I sapigut és que Companyies com la del Nort han tingut un fabulós *gaspillage* de molts milions de pesetes, perquè la soberbia del senyor Rodríguez San Pedro, president del Consell d'administració, no ha consentit en cedir a reclamacions del personal ferroviari, quina atenció en prou feines si hagués importat a la Companyia una vintèssima part dels quantiosos perjudicis que la intransigència li ha reportat.

Doncs bé: les Companyies adueixen les difícils circumstàncies per

que atravessen, i el Govern, escoltant-se-les, s'ha mostrat disposat a afavorir-les autoritzant-les per a augmentar les tarifes.

Les Companyies volen augmentar el 25 per 100, però el ministre de Foment sols autoritza el 10.

El dilluns passat, a l'objecte de solventar la qüestió, conferenciaren amb el ministre representants dels Consells de administració de les Companyies ferroviaries.

Segurament arribaran a un acord. Se les autoritzarà per a que augmentin el 20 per 100, per exemple. Amb lo que les tarifes ferroviaries espanyoles recobraràn el seu lloc d'honor, les més altes de quantes regeixen en el món, després que les europees han sigut elevades, entre altres raons, perquè els ferrocarrils estrangers han sigut intervinguts de tal manera pels Governos, que la seva explotació se fa avui en absolut per al millor servei de l'Estat, no per al millor negoci, més o menys torpement entès, de les Companyies.

Ço que aquí no succeeix ni succeirà.

EUGENI DEBS, CONDEMNAT

Alguns periòdics francesos han publicat la notícia de que Eugeni Debs, el prestigiós socialista nord-americà, candidat del Partit durant quatre eleccions al càrrec de president de la República, havia sigut condemnat a deu anys de presó pel delictes d'espionatge.

Es veritat lo de la condemna, no així lo de la qualificació.

Debs ha sigut jutjat per haver pronunciat en un miting socialista un discurs que a les autoritats ianquis els semblà antipatriòtic.

Per un delictes d'opinió, no per un acte vulgar d'espionatge, ha sigut castigat el prohòm socialista, qui s'ha apel·lat contra la sentència i gaudia de llibertat provisional fins fa poc.

DEL CERTAMEN DE L'AGRUPACIÓ HORACI

El sacerdot dels claustres

(ACABAMENT)

Els jorns se succeïren i la conversa del sacerdot i l'artista prengué caràcter íntim. Bé prou ho veia ell que el camí aquell sols portaria a perdre'ls; que la seva austeritat devenia cosa elàstica; que la moral, mil voltes predicada i sempre seguida, era cosa trepitjada..., mes tenia un encant tan gran, Marta, era tan dolça sa mirada, tan bell el seu somriure, que l'esguardar-la tan sols portava un seguit d'emocions inefables, que l'envolcallaven en un somni atraient, ple de visions encisadores. I el sagrari de la seva ànima, que fins aleshores sols havia tancat l'imatge de Deu, s'obrí per a donar entrada a la de Marta.

Un jorn, quan la llum començava a esmortuir-se i Marta havia ja desat paleta i pinzells, i la conversa anava essent més viva, i les belles imatges florien en la paraula càlida del doctor Gaietà, succeí lo imprevisit. L'hora i el lloc era propici a tota mena d'emocions, de revelacions, d'atreuiments... Parlaven un prop de l'altre, quasi a tocar, i el doctor Gaietà bevia l'alè de Marta i Marta bevia el d'ell i els batecs del cor llur es confonien. Com l'íman atrau l'acer, el Nord l'agulla de la brújula, el parallamps al llamp, s'uniren els llavis del sacerdot i l'artista i en el silenci dels claustres s'oí el lleu soroll d'un bès.

Mes aquells llavis que tenien gust a sang, aquella boca que respirava foc, aquella carn tremolosa despertá al doctor Gaietà del somni en que romania. La visió del pecat s'alçá menaçadora davant d'ell, i per llur pensa passá rápit, com el vent, el record de totes les hores passades prop de Marta i de tots llurs moments de feblesa. I l'urc de la recança entrá follament en

ell, i, a l'igual que un esperitat, sortí dels claustres, entrá a la iglesia i caigué de genolls davant l'ara ont quotidianament celebrava el sant sacrifici.

I el bon doctor, que tan aimava els claustres, quasi els hi agafá odi, i deixá d'anar-hi per complet. Mes ell, que totes les coses analitzava, prompte compregué que el seu voluntari allunyament dels claustres era un nou acte de feblesa. En ells havia comès el pecat; en ells, doncs, havia d'expiar-lo. I anc que se sentí el cor llatzerat, i anc que tot li recordava la figura de Marta, a qui no havia vist més, els claustres foren llur quotidiana estada, i deambulant per ells, analitzant aquell moment de vida viscut quasi com en somnis, aná entortint-se l'ànima en els sentiments religiosos i en l'amor a aquells infants que havien sigut abans sa mellor joia i ara tornaven a ser ho.

El doctor Gaietà callá. Havía enfosquit i els claustres restaven estumats en les ombres nocturnes. Sols, a voltes un raig de llum etèria, indefinida, feia endevinar els capitells que semblaven fantasmes. Mes en mig de la foscor, jo veia clarament la silueta del bon sacerdot, il·luminada d'aurca llum, aquell venerable vell que havia sapigut fer de la seva vida un model d'exemplaritat, i que sabia, a la vegada, parlar, sens avergonyar-se, d'una falta comesa que sobradament era pagada, car al retreure-la creia havia de servir d'espill ont emmirallar-se el qui per etzar hagués caigut.

El doctor Gaietà ara és mort, mes cada volta que visito els claustres de la seu gironina m'apar veu re'l encara deambulant per ells o explicant als infants les infinites coses que ell sabia i tan gaudia en ensenyar les. I m'apar sentir posar

la seva ma damunt mes espatlles i que'm somriguí amb aquella rialla ingènua d'home bo, qui res tenia que témer, que passava la vida escampant arreu un balcem confortable.

F. SAVADOR i ROSÉS.

(Treball guanyador d'un accésit al premi d'En Joan Rebull.)

Els privilegis del Banc

Dilluns se constituí una Comissió nomenada de reial ordre, per a que'l día 5 del pròxim octubre formulí una Ponencia que pugui servir al Govern de norma per a la redacció d'un projecte revisant els privilegis de la emissió que destruta el Banc d'Espanya, conforme determina dita reial ordre.

S'obre una informació pública per escrit per a que puguin concórrer a ella quantes entitats particulars vulguin exposar son criteri.

Aquests treballs s'admeterán en la Direcció general del Tresor, en la Secció de Banca i Caixa de Dipòsits, durant el plaç de deu dies, després de la publicació de l'anunci a la «Gaceta».

Aquesta Comissió celebrá extensa conferencia amb el ministre d'Hisenda.

Fem notar, empro, que la Comissió está constituída per tres representants del Banc; altres tres, del Tresor; un, de la Banca particular; altre, de les Cambres de Comerç, i altre, dels Sindicats agrícoles. Com se veu, per una gran majoria d'interessats en que el Banc continui essent el que més ventatjós régim disfruti de tots els del món.

El text del present nombre ha passat per la censura

SECCIO OFICIAL**Registre Civil**

INSCRIPCIONS DEL DIA 25 SETEMBRE

NAIXEMENTS

Francisco Pamies Martorell.—
 Maria de la Misericordia Tapias
 Llevat.—Josep Figuerola Médico.

DEFUNCIONS

Assumpció Olesti Anguera, 24
 anys, Manicomi.—Pere Estiles Bo-
 farull, 31 anys, Carme alt. 6 —Ra-
 mona Franch Torruella, 23 anys,
 Sant Elies, 28.—Clara Sotorra Ven-
 tura, 69 anys, Sant Esteve, 3.—Ma-
 ria Cendra Genovés, 80 anys, Con-
 cepció, 1.—Joan Prats Torroja, 80
 anys, Hospital civil.—Rafel Rodrí-
 guez Miró, 7 anys, Hospital civil.

MATRIMONIS

Francisco Fort Sugrañes amb
 Rosa Brú Llecha.

■ ■ ■

Centre Autonomista de D. del C. i de la I.

Secció Permanent d'Ensenyança
 Professional

ANUNCI DE MATRICULA

Des del dia 16 al 28 del corrent,
 ambdós inclussiu, de deu a dotze
 de la nit, s'admetran en la secreta-
 ria d'aquesta Secció, les sol·licituts
 de matrícula per al curs de 1918-19.

La assistència a les mateixes és
 completament gratuïta, devent sol-
 sament, al matricular-se, entregar
 pessetes 3'25 per drets de matricu-
 la per cada assignatura.

Per a ésser matriculat es deu pre-
 sentar el rebut del soci que'ls dona
 aquest dret.

Els aprenents deurán presentar
 el rebut de protector del seu prin-
 cipal o bé el d'un soci de número
 d'un dels dependents del comerç o
 industria on treballa.

Al fer l'inscripció de matrícula
 s'entregarà un rebut provisional i
 les matrícules definitives es dona-
 rán els dies 28, 29 i 30 de setembre.

Els impresos per a sol·licitut de

matrícula es facilitarán en aquesta
 secretaria.

El Centre es reserva 5 matrícules
 gratuïtes completament per a apre-
 nents o meritoris als quals els seus
 mitjans no els permeti les despeses
 de la matrícula.

El programa d'aquest és com se-
 gueix: Catalá-Castellá: Dilluns, di-
 mars, dimecres i dijous, de 8 a 10
 de la nit. Francés: Dilluns, dime-
 cres i divendres, de 10 a 11 de la
 nit. Anglés: Dimars i dijous, de 10
 a 11 de la nit. Teneduría i Cálcul
 Mercantil: dilluns, dimars, dime-
 cres, dijous i divendres, de 9 a 10
 de la nit.

Geografia Comercial: Divendres,
 de 9 a 10 de la nit. Mecanografía:
 Dimars i divendres, de 10 a 11 nit.
 Taquígrafia: dilluns, dimecres i di-
 jous, de 10 a 11 de la nit.

Reus 23 setembre de 1918.—El
 Secretari, Anton Salas,

■ ■ ■

Centre de Lectura

Ensenyances Curs de 1918 a 1919

Aquesta Junta Directiva, enco-
 ratjada pel bon resultat de les en-
 senyances en el curs anterior, ha
 acordat augmentar el nombre d'as-
 signatures, amb les de DIBUIX AR-
 TÍSTIC, que s'ensenyará segons els
 novells mètodes de l'Escola d'arts
 i oficis de Barcelona; DIBUIX INDUS-
 TRIAL, propi per als artesans del
 ram de construcció i LLENGUA CA-
 TALANA en classe exclussiva per a
 senyoretetes.

Completarán el curs de Dibuix
 industrial, una tanda de conferen-
 cies setmanals de GEOMETRIA DES-
 CRIPTIVA a càrrec del catedràtic
 don Anton Porta Pallisé i unes lli-
 çons sobre diferents aspectes del
 ART DE CONSTRUCCIÓ, per don Jo-
 sep Simó.

La taula d'assignatures és la se-
 güent:

Llengua Anglesa; Llengua Fran-
 cesa, primer i segon curs per a nois
 i noies; Llengua Catalana per a
 nois i noies; Esperanto; Matemàti-
 ques; Comptabilitat, primer grau;
 Comptabilitat, Pràctiques d'escrip-
 tori i Geografia Comercial, Solteig
 i piano, primer i segon curs per a
 nois i noies; Violí; Dibuix artístic;
 Dibuix industrial; Gimnástica per
 a adults i párvuls.

L'horari i condicions, se troben

de manifest en la taula d'anuncis
 del Centre de Lectura.

Les classes començarán el primer
 d'octubre próxim.

Reus 14 de setembre de 1918.—
 Per A. de la J. D., el secretari, Pe-
 re A. Savé.

Informació

Escola de Viticultura i Enologia de Reus

Observacions Meteorològiques

DEL DIA D'AHIR

	A les 9	A les 15	
Baròmetre corretgit a 0°.	746.0	744.a	
TERMÒMETRE	Màxima	Sol. 32.0	
		Ombra 28.0	
	Mínima	Sol.	
		Ombra 12.2	
PSICRÒMETRE	Termòmetre sec.	18.2 17.8	
	Idem humit.	14.5 16.9	
Humitat relativa de l'aire.	66.6	69.0	
Tensió del vapor acuós.	10.4	13.8	
ANEMÒ- METRE	Direcció del vent.	N	N
	Velocitat del vent.	519.	54.
Pluviòmetre.			
Evaporímetre.	11.7	0.7	
Estat del cel.	Ras	Núvol	

■ ■ ■

Aquesta tarda, a les set, se reuni-
 rá al saló de Cent de les Cases Con-
 sistorials la Comissió de la Junta
 local de Reformes Socials que en-
 tén en els treballs preliminars per
 a la implantació de la llei sobre la
 jornada mercantil.

A dita reunió hi están cridats els
 Centres Industrial i Mercantil i el
 de Dependents del Comerç i de la
 Industria.

En atent B. L. M. hem sigut con-
 vidats a l'acte de l'obertura del curs
 acadèmic de 1918 a 1919 que tindrà
 lloc el dia 1 del proper mes d'octu-
 bre.

Agraim l'ateució al digníssim di-
 rector del dit centre cultural don
 Mateu Garreta.

■ ■ ■

DEPENDENT D'ESCRIPTORI

S'ofereix per a tot el dia o per ho-
 res.—Informes en aquesta impremta.

■ ■ ■

En l'article que publicarem el passat diumenge, signat per Lluís Coca, al transcriure'l ens deixarem una paraula que feu aparèixer com una afirmació lo que en realitat no era més que una hipòtesis. Allí on deia: «... diner, guanyats a la taula d'un garito...», devia dir: «diners guanyats potser a la taula» etc.

Fem aquesta aclaració a prec de l'autor.

Durant la tarda d'ahir el fluit elèctric sofrí algunes petites interrupcions.

Gran Colmado

en el punt més cèntric de Lleida, se ven amb mercaderia o sense ella. Donarán Raó a casa Fujol. — Monterols, 37.—REUS.

Ahir es notà un cert regust en les aigües del Municipi, arribant quasi a no poguer-se beure en algunes parts de la població.

Cridem l'atenció dels encarregats d'aquest servei.

En l'express de Madrid d'ahir al matí, passaren en direcció de Barcelona els ministres senyors Cambó i Ventosa.

Foren saludats per diferents personalitats i varis amics polítics.

El tren arribà amb dues hores de retràs.

"LA VANGUARDIA"

Suscripció, venda, repart, anuncis i esqueles mortuories: JOSEP DEU, corresponsal, A. baix Jesús, 8. Reus

La guardia civil ha detingut a Riudecols a Ignasi Fortuny Catalá, reclamat per aquesta Audiencia provincial.

A Pamplona s'ha celebrat amb gran solemnitat el descobriment del monument al gran violinista En Pau Sarasate.

F. PRIUS DEMESTRE

Corredor de Comerç col·legiat
Arraval Sta. Agna, núm. 57
Valors - Cupons - Camvis - Giros
Pago de tots els cupons venciment Octubre.
Compra-venta de valors.
Camvi de monedes i bitllets estrangers.

S'ha publicat un real decret disposant que per a donar compliment al decret de 3 d'Abril referent al canvi d'hora, la duració legal del dia 3 d'octubre pròxim sigui de 25 hores, acabades les quals i quan els rellotges marquin la una de la matinada, es retrassaran fins a les 24, per a començar a les 0 del dia 7.

Per manca de número ahir l'Ajuntament no pogué celebrar sessió. Ho farà demà de segona convocatòria, a dos quarts de dotze del dia.

S'ha encarregat novament de la seva Consulta de malalties dels ulls, el Doctor MERCADER. Arraval Alt de Jesús, 36, principal.

Per a avui dijous, a les quatre de la tarda està convocada a l'estatge de la Societat Mútua de Mestres Sastres «La Confiança», de Barcelona, una assemblea de sastres de Catalunya, a l'objecte de crear la Federació Regional de la Sastreria Catalana.

Després d'acordades les bases corresponents, es nomenarà una ponència encarregada d'estudiar el Reglament de dita Federació, el qual serà sancionat en una vinenta assemblea de delegats.

Encara que s'hagin circulat convocatories en gran nombre, pot servir aquesta noticia d'avis i de recordatori per a tots els interessats.

LA CASA BUFILL

Plaça de la Constitució, ven sucre de canya de Cuba, superior, a 70 cèntims la lliura de 400 grams.

Confirmant la nova que donarem dies enrera de la reincorporació de la notable actriu Maria Morera al teatre catalá, «La Veu de Catalunya» d'ahir escriu lo següent:

«L'empresa Romea ha contractat la notabilíssima actriu Maria Morera, que en temps no molt llunyà havia estat una de les figures femenines més prestigioses de la nostra escena.

Felicitem a l'empresa Fàbregas per l'adquisició de tan excel·lent actriu i per la bona orientació que representa l'aprofitar qualsevol ocasió favorable per a enrobustir amb elements de válua la companyia amb la qual ha començat amb tant d'èxit la present temporada de teatre catalá.

La notable actriu probablement debutarà el primer d'octubre amb una de les obres del Teatre Catala que més s'avé a les seves facultats i que més aplaudiments li ha valgut del notable públic.

MERITORI

de 14 a 15 anys, se necessita. Informaran en aquesta impremta.

Ha sigut agradablement acullida en aquesta ciutat la noticia de que en el mes de novembre proper donarà un recital de violí la concertista Pepita Diéguez, de la que conserva grats records el públic reusenc.

Companya Reusense de Tramvies

Servei de trens que regeix des del 9 de Setembre de 1918

Sortides de Reus (Arrabal Robuster)	Sortides de Salou
Tren 26 a les 8'25	Tren 25 a les 9'20
" 32 " 16'—	" 35 " 18'40
<i>Extraordinaris en els dies festius</i>	
" 12 " 15'—	" 1 " 16'—
" 36 " 17'05	

—Els dies festius no circularà el tren ordinari que surt de Reus a les 16'05.

Linia de Valencia

Surten de Salou per a Valencia 6'21, 9'18, 0'02, 18'02 (fins a Benicarló).
Arriben a Salou de Valencia 4'19, 8'32, 18'36, 0'35 (desde Benicarló).

IMP. SANTIÁN - REUS

Gran Hotel - Restaurant de LONDRES

HOTEL DE PRIMER ORDRE

Habitacions amb telèfon urba i interurbà :: Habitacions amb banys, dotxes i telèfon

Fàbregas i Recasens

BANQUERS

Valors, Cupons, Banca, Canvi, Giro

Rambla dels Estudis, 4 Barcelona

TELÈFONS A 2248 i A 3453

Els cafès GIL

SON: Els de més fortalesa.
SON: Els de més aroma.

Carrer Metge Fortuny, 3 (davant La Fleca)-REUS

ACADEMIA PRACTICA

de Comerç-Idiomes-Batxillerat-Magisteri-
Correus i Telègrafs

DIRECTOR

SECRETARI

En Blai Martí Pamies

En Lluís Rovira Guinart

Llic. en Filosofia i Lletres

Professor-Pèrit Mercantil

AJUDANTS D'AQUEST INSTITUT GENERAL I TÈCNIC

CLASSES ESPECIALS PER A SENYORETES
i NOCTURNES PER A ADULTES

Aquesta «Acadèmia» compta, a més, amb personal competent per a la preparació de Correus i Telègrafs, anant a càrrec de Mr. & Mme. Agusse el grup d'Idiomes.

MATRÍCULA PER AL CURS DE 1918-1919

Arraval de Robuster, n.º 19, principal

Col·legi DALMES

PREPARATORI

Parvuls-Elementals-Superiors-Recomanats
ENSENYAMENT DE LA LLENGUA CATALANA

Arraval de Robuster, 19. REUS

Aquest Col·legi desenrotllarà l'ensenyament amb procediments intuitius i pràctics, no admetent més deixebles que els necessaris per al bon èxit de la mateixa.

== MATRÍCULA DE 1918-1919 ==

SE VENEN

A PREUS BARATÍSSIMS, els materials que es necessiten per al servei de Brigada municipal i llimpia pública:

Set carros de ferro galvanitzat, per a la recollida d'escombraries a domicili, de dos metres cúbics de cabuda, tancats hermèticament.

Dos carros-botes de ferro galvanitzat, de 1.100 litres de cabuda, amb dues vàlvules, que al regar escampen l'aigua a set metres d'amplada.

Dos carros-escombres de ferro, sistema modern, escombren dos metres d'amplada per tirada.

Dos carrets de fusta, recoberts de zinc, amb les seves corresponents cavalleries i gorniments.

Un rodet-atapidor, buit pesa 2.100 k. i ple d'aigua 4.500

Un carro tancat, recobert de ferro galvanitzat, per als desperdicis de l'Escorxador.

Un carro tancat, de fusta, per a recollir els animals morts de la via pública.

Quatre carros volcants, d'un metre cúbic de cabuda.

Quatre carros-carretes, de baranes altes.

25 pics, 25 xapes, 25 pales, i ferramentes per a empedrar per dos oficials; 36 capots-parapluges; 36 esclops;

36 gorres d'uniforme, amb les seves divises i números.

Tres mangueres de goma, de 8 metres de llargada i 50 centímetres d'amplada, de cinc teles, amb les seves aixetes, enxufes i claus, per a regar els carrers. Tres parells de cuixinets i porta-mangueres.

Una tartana de sis seients, amb els seus gorniments.

Una premsa d'embalar papers i draps. Duès bàscules.

Dos carros-botes de fusta, de sis cargues, amb les seves regadores.

Cinc carros de fusta, per a transportar fems i brossa.

Dos carros-botes de fusta, per a transportar comuna als camps, de cabuda nou cargues.

Vint parells de gorniments de cavalleries i deu ramals també per a cavalleries.

Informes en la impremta d'aquest diari, Llovera, 31.

El cas més senzill de TOS

el refredat més simple; qualsevol lleugera inflamació, més que afeccions tranzitories constitueixen un perill seriós i constant. La TISIS, BRONQUITIS CRÒNICA, l'ASMA, etc., són ben sovint el resultat de catarros mal cuidats. Les

Pastilles Serra

compostes de balsàmics, antisséptics i espectorants que tenen la facultat d'aliviar i curar tota mena de TOS i enfermetats de les vies respiratòries són el millor que pot recomenar-se en la seguretat d'obtenir promptes i satisfactoris resultats

Calma la tos ràpidament, estova el pit, descarrega els pulmons i fan desaparèixer tot seguit la fatiga que oprimia i dificultava la respiració.

ES VENEN A DOS RALS CAPSA

Litinoïdes Serra

Primera sal litínica fabricada a Espanya per a la obtenció de

RIQUÍSSIMA AIGUA DE TAULA

Exigiu sempre el nom LITINOÏDES SERRA sobre fons blau i tindreu la garantia de que la bossa és llegítima, essent l'únic veritable remei per a prevenir i curar malalties de l'estómac, fetge, ronyons, mal de pedra, etc. Proporcionen una aigua pura, fresca, carbònica, deliciosa de gust.

Es venen en capses de 12 paquets a 1 pesseta; de 30 paquets a 3'65 pessetes; de 100 a 7 pessetes,

UN PAQUET SOL 10 CÈNTIMS

El Reconstituent millor

és aquell que basant-se en teories científiques admeses universalment proporciona a l'organisme emporbit un immediat alivi i la reparació progressiva de les forces perdudes.

L'Enofosforina Serra

agradable al paladar com la més fina de les begudes, té una acció vivificant tal que pot dir-se que REFÀ el c-s rendit per l'anèmia; remineralitza la matèria gris, aclareix la ment i retorna el bon humor.

Es indispensables per a totes aquelles persones convalescents de llargues malalties, per a combatre la vellesa prematura, enfortir al débil i vigoritzar a l'impotent.

FARMACIA SERRA - Arraval Sta. Agna, n.º 80 - **REUS**

Sense aquesta marca

a parell **NO** és un Gramòfon
= CATALEGS GRATIS =

Companyia del Gramòfon - S. A. ESPANYOLA

Èxit colossal dels célebres artistes

TITTA RUFO I CARUSO

en discs marca GRAMÓFONO

De venda: **R. PERPIÑA** - Carrer Major, 22 - Despatx: 24, pral. - **REUS**

Dipòsit de Relotgeria. - Relotges de butxaca i Despertadors des de 2'90 p.

JOSEP SOLÉ

RECADER DE REUS A BARCELONA

BARCELONA

Bou de la Plaça Nova, 16
Passeig de Gràcia, 62 (Colmado)
Hospital, 4 (Estanc).

REUS

Güell i Mercader, (Hostalets), 22.
Arraval Santa Agna, 5.

TINTORERIA de

Manuel Cibiach

Se renta i tenyeix tota classe de roba. - S'utilitza el planxat elèctric.

Galanes, 7

REUS

A. Terrafeta i de Barberá

Comissions - Representacions

Arraval Robustor, 38, 1.º - REUS

Taller de Cerralleria d'obres

JOAN ADSERÁ CAMPS

Carrer d'Alegre, 17. - REUS

Representant exclusiu a Reus de les portes d'acer ondulat, i de tots sistemes, de la Casa J. Mas Bagá, de Barcelona, i reparació de les mateixes.

ACADEMIA de DIBUIX i PINTURA

Dirigida per

DOÑ TOMÁS BERGADÀ

Professor suplent de dibuix del Institut General i Tècnic d'aquesta ciutat
Classes de dibuix línia, figura, adorno, paisatge i al natural; pintura al oli i aquarel·la i al temple per a pintors decoradors.

Classe especial per a senyoretes. - Se prepara per als que cursen el batxillerat a l'Institut

Hores de classe convencionals - Classes a domicili
Arraval baix Jesús, 31, baixos

Casa PUJOL

TRAJOS DE LLANA
DES DE 25 PESSETES

Montrois, 37

REUS

Esteve Massagué

Comissions-Representacions

St. Pere, 8, 3.º

REUS

JOAN PUJOL

Recader de Reus a Barcelona

Arraval al Jacó

REUS